

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3ObdoK/1/2024
Identifikačné číslo spisu:	4121204258
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4121204258.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v spore žalobcu Sociálna poisťovňa, so sídlom 29. augusta 8 a 10, Bratislava, IČO: 30 807 484, proti žalovanému JUDr. Ján Polomský, so sídlom Miletičova 21, Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu Aeolus, s. r. o., so sídlom Mostná 29, Nitra, IČO: 31 449 069, o určenie prihlásených pohľadávok za pohľadávky proti podstate, čo do právneho dôvodu, výšky a poradia, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 27Cbi/2/2021, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 3. augusta 2023 č. k. 26CoKR/4/2022-376, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. apríla 2022 č. k. 27Cbi/1/2021-315 vo výroku I. určil, že pohľadávky žalobcu vzniknuté z titulu neuhradeného poistného za mesiac máj 2020 vo výške 4 452,26 eura, za mesiac jún 2020 vo výške 10 387,91 eura, za mesiac júl 2020 vo výške 7 113,62 eura, sú pohľadávkami proti podstate v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 23K/1/2020 čo do právneho dôvodu, výšky a poradia podľa § 87 ods. 2 písm. i) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“). Vo výroku II. súd prvej inštancie určil, že pohľadávky žalobcu vzniknuté z titulu peňažných náhrad vyplatených na dávkach garančného poistenia vo výške 19 011,83 eura, vo výške 7 821,54 eura, vo výške 3 279,- eura a vo výške 1 788,82 eura, t. j. spolu v sume 31 901,19 eura, sú pohľadávkami proti podstate v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 23K/1/2020, čo do právneho dôvodu, výšky a poradia podľa § 87 ods. 2 písm. l) ZKR. Vo výroku III. súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi náhradu trov konania.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou podanou 1. apríla 2021 na Okresnom súde Nitra domáhal určenia právneho dôvodu prihlásenej pohľadávky proti podstate v konkurznom konaní Okresného súdu Nitra sp. zn. 23K/1/2020. Žalobca si v konkurze ako konkurzný veriteľ uplatnil pohľadávky proti podstate vzniknuté po vyhlásení konkurzu z titulu neuhradenia splatného

poistného na sociálne poistenie za mesiac 05/2020 vo výške 4 452,26 eura, za mesiac 06/2020 vo výške 10 387,91 eura, za mesiac 7/2020 vo výške 7 113,62 eura, celkom vo výške 21 953,79 eura, a to podľa úpadcom predložených mesačných výkazov poistného a príspevkov za dané mesiace. Žalovaný listom z 22. marca 2021, doručeným žalobcovi 22. marca 2021, oznámil popretie prihlásených pohľadávok ako pohľadávok proti podstate z dôvodu, že nespĺňajú kumulatívne podmienky a vecne nesúvisia s obdobím po vyhlásení konkurzu, keďže správca podnik úpadcu po vyhlásení konkurzu neprevádzkoval. Žalobca sa podanou žalobou domáhal aj svojho nároku v súvislosti s pohľadávkami z titulu vyplatených dávok garančného poistenia, spolu vo výške 31 901,19 eura. Žalovaný listom z 22. marca 2021, doručeným žalobcovi 22. marca 2021, oznámil popretie pohľadávok ako pohľadávok proti podstate z dôvodu, že nespĺňajú zákonné podmienky a nemajú časový ani vecný súvis s konkurzom, keďže správca neprideliaval zamestnancom úpadcu žiadnu prácu súvisiacu s prevádzkou podniku. Správca súčasne uviedol, že tieto pohľadávky si žalobca uplatnil ako regresné nároky za vyplatené dávky z garančného fondu.

1.2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku konštatoval, že žalobca si v konaní uplatnil nároky ohľadne pohľadávok proti podstate z dvoch rôznych titulov: 1. z titulu nároku na splatné poistné a 2. z titulu vyplatených dávok garančného poistenia. Predmetom žaloby je rozhodnutie o verejnoprávnom nároku žalobcu, resp. verejnoprávnej povinnosti úpadcu vyplývajúcej zo zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSP“).

1.3. K pohľadávkam z titulu nároku na poistné za mesiac 05/2020 vo výške 4 452,26 eura, za mesiac 06/2020 vo výške 10 387,91 eura a za mesiac 07/2020 vo výške 7 113,62 eura súd prvej inštancie uviedol, že spornou otázkou bol časový okamih vzniku pohľadávky žalobcu na splatné poistné za mesiac máj 2020 a vecný súvis žalobcom uplatnených pohľadávok s prevádzkou podniku počas konkurzu. Splatnosť poistného je daná ZoSP, ktorý je v postavení lex specialis. Zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom sociálnej poisťovne skôr, ako mu vznikne povinnosť zaplatiť a odviesť poistné a skôr, ako sa na základe mesačného výkazu poistného a príspevkov stane zrejým suma poistného na sociálne poistenie. Konkurz na úpadcu bol vyhlásený 2. júna 2020, teda obe podmienky pre vznik pohľadávky boli kumulatívne splnené až po vyhlásení konkurzu. K predloženiu mesačného výkazu zo strany úpadcu prišlo dňa 17. júna 2020 a splatnosť poistného nastala dňa 30. júna 2020. Obe skutočnosti potrebné pre vznik pohľadávky nastali až dňom 30. júna 2020. Skutočnosť, že splatnosť poistného bola 30. júna 2020 nebola v konaní sporná a je zrejmá z predloženého mesačného výkazu, z ktorého je zrejmé, že deň 30. júna 2020 bol určený úpadcom ako deň výplaty príjmov. Rozhodujúcim pre určenie dátumu vzniku pohľadávky je dátum určený zamestnávateľom alebo zákonom na výplatu miezd v zmysle ZoSP. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pohľadávka žalobcu na splatné poistné za mesiac 05/2020 vo výške 4 452,26 eura vznikla až po vyhlásení konkurzu. V prípade tejto pohľadávky preto podľa súdu prvej inštancie bol splnený časový súvis s konkurzom. V prípade pohľadávok žalobcu za mesiace 06/2020 a 07/2020 žalovaný nepopieral časový súvis s konkurzom. Žalovaný namietal súvis pohľadávok žalobcu s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, teda vecný súvis pohľadávok s konkurzom. Podľa súdu prvej inštancie bolo potrebné vychádzať z § 5 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“) s tým, že zložkou podnikania je aj osobná zložka. Vyžaduje sa objektívne prítomnosť zamestnancov ako osobnej zložky podniku, ktorá napomáha podnikaniu, resp. v čase ukončenia prevádzkovania podniku zákonným spôsobom dochádza aj k ukončeniu činnosti zamestnancov. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s námietkou správcu, že išlo o poistné za zamestnancov, s ktorými boli ukončené pracovné pomery ešte pred prvou schôdzou veriteľov dňa 4. septembra 2020, keď podľa súdu prvej inštancie bolo bez právneho významu, či šlo o zamestnancov, ktorí ukončili svoju prácu pre úpadcu pred prvou schôdzou veriteľov. Podstatným bolo zachovanie a trvanie osobnej zložky podniku, pričom v mesiacoch 05/2020-07/2020 boli zamestnancom vyplácané mzdové nároky, ktoré podliehali odvodovým povinnostiam. Ak správca neuskutočnil relevantné úkony smerujúce k ukončeniu podnikateľskej činnosti úpadcu, dochádza k prevádzkovaniu podniku počas konkurzu. Pohľadávka na poistnom by nevznikla bez prevádzkovania podniku. Bolo bez právneho významu, akých konkrétnych zamestnancov podnik zamestnával pred vyhlásením konkurzu a akých po vyhlásení konkurzu, resp. či ide o rovnakých zamestnancov. Rovnako bolo bez právneho významu, že zamestnanci nepredávali zájazdy tak, ako to uvádza žalovaný. Sám žalovaný potvrdil, že zamestnankyne U. a S. boli zamestnané v súvislosti so správou majetku. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 27. októbra 2015 sp. zn.

1Sžo/37/2014. Na ďalšie námietky žalovaného týkajúce sa nemožnosti prevádzkovania cestovnej kancelárie v dôsledku insolvenčie súd prvej inštancie uviedol, že v rámci konkurzného konania neexistuje iné posudzovanie pre úpadcov, ktorí sú cestovným kancelármi. Iba samotný predaj zájazdov, aj keď bol hlavným predmetom podnikania úpadcu, nepredstavuje jedinú činnosť spojenú s prevádzkou podniku. Samotná skutočnosť, že úpadca prestal predávať zájazdy, neznamena, že došlo k ukončeniu komplexnej prevádzky podniku. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že prevádzkovanie podniku skončil v okamihu, kedy sa úpadca rozhodol, že nebude predávať zájazdy a ukončí spoluprácu s obchodnými partnermi súvisiacu s prevádzkovaním cestovnej kancelárie. Úpadca bol aktívnym zamestnávateľom ku dňu vyhlásenia konkurzu a minimálne do 25. novembra 2021 predkladal mesačné výkazy za zamestnancov. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach už opakovane uviedol, že pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, preto predstavujú pohľadávky proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) ZKR. Uvedené platí aj v prípade, ak zamestnancom úpadcu správca konkurznej podstaty po vyhlásení konkurzu neprideloval žiadnu prácu a tiež v prípade, ak správca ukončil so zamestnancami úpadcu pracovný pomer, resp. im plynie výpovedná doba.

1.4. K pohládkam z titulu garančného poistenia žalovaný namietal, že neprideloval prácu zamestnancom úpadcu. Podmienkami nároku zamestnanca na dávku garančného poistenia je platobná neschopnosť zamestnávateľa uspokojiť nároky zamestnanca určené v § 102 ZoSP. Pre dávky garančného poistenia platí režim, že ich vyplatením sa veriteľom stáva sociálna poisťovňa, nejde už o pohľadávku zamestnanca. Pre uplatnenie takej pohládky v konkurze platí, že ide o pohľadávku verejnoprávneho poistenia. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že aj tieto pohľadávky žalobcu vznikli po vyhlásení konkurzu, a to ich vyplatením. Časové hľadisko v danom prípade sporné nebolo. Právnu skutočnosťou bezprostredne zakladajúcou vznik spornej pohládky žalobcu bol moment vyplatenia dávok garančného poistenia, k čomu nesporne prišlo až po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu. Pohľadávky žalobcu z titulu vyplatenej dávky z garančného poistenia uplatnené žalobou proti správcovi spĺňajú vecné a časové kritérium pohládkov proti podstate s poradím uspokojenia podľa § 87 ods. 2 písm. i) ZKR. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/73/2016. Námietku žalovaného týkajúcu sa toho, že v prípade úpadcu ide o cestovnú kanceláriu, vyhodnotil súd prvej inštancie ako bez právneho významu, keďže ZKR nepriznáva úpadcovi špecifické postavenie. Prevádzka podniku je podľa súdu prvej inštancie širší pojem ako prevádzka cestovnej kancelárie. Zároveň pre posúdenie nároku žalobcu nebolo podľa súdu prvej inštancie rozhodné, že činnosť zamestnancov už nepredstavovala predaj zájazdov, keďže ich činnosť ako taká súvisela s poskytovaním informácií o ukončení predaja zájazdov (infolinka) a s ďalšími činnosťami, ktoré ako celok mali definitívne ukončiť činnosť úpadcu. Neobstojí ani tvrdenie správcu, že aktívne neprideloval prácu zamestnancom, pretože na správcu prešlo oprávnenie konať za úpadcu v pracovnoprávných vzťahoch. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca je dôvodná aj v časti nároku z vyplatených dávok garančného poistenia. V danom prípade boli splnené podmienky na určenie pohládkov žalobcu ako pohládkov proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. i) ZKR.

1.5. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžo/37/2014, 3Obdo/9/2017, 1Obdo/22/2016, 7Sžo/81/2011, 2Obdo/4/2019, 5Obdo/65/2018 a 2Obdo/73/2016.

2. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 3. augusta 2023 č. k. 26CoKR/4/2022-376 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaný v odvolaní neuviedol žiadnu argumentáciu, s ktorou by sa už rozsiahlo nevysporiadal súd prvej inštancie. Odvolací súd sa plne stotožnil so závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k námietkam žalovaného o prevádzkovaní podniku úpadcu po vyhlásení konkurzu. Podľa odvolacieho súdu je nepravdivé tvrdenie žalovaného, že súd prvej inštancie neprihliadol na osobitné podmienky na prevádzku podniku úpadcu ako cestovnej kancelárie. Súd prvej inštancie jednoznačne konštatoval, že táto skutočnosť je bez právneho významu, keďže ZKR nepriznáva cestovnej kancelárii a ani inému typu úpadcu špecifické postavenie pre účely posudzovania pohládkov proti podstate. Súd prvej inštancie zároveň uviedol, že akceptuje existenciu osobitného zákona upravujúceho podmienky prevádzkovania cestovných kancelárií, ale má za to, že prevádzka

podniku je širší pojem ako prevádzka cestovnej kancelárie, s čím sa odvolací súd stotožnil. Odvolací súd doplnil, že absencia poistenia je bez právneho významu, keďže bolo preukázané, že zamestnanci úpadcu vykonávali aj iné činnosti ako predaj zájazdov a absencia poistenia je porušením inej zákonnej povinnosti, ktorá na existenciu prevádzky podniku nemá priamy vplyv. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu dospel k správne záveru o prevádzkovaní podniku, keď na základe vykonaného dokazovania zistil, že zamestnanci úpadcu sa podieľali na aktívnej činnosti úpadcu aj po vyhlásení konkurzu, aj keď už nešlo o štandardné fungovanie cestovnej kancelárie, ale servis súvisiaci s utlmením činnosti, ktorý je takisto možné považovať za aktívnu činnosť personálnej zložky podniku. Odvolací súd poukázal na závery rozhodnutia najvyššieho súdu z 27. októbra 2015 sp. zn. 1Sžso/37/2014. K pohľadávkam žalobcu, ktoré vznikli z titulu vyplatených dávok garančného poistenia, žalovaný v odvolaní neuviedol žiadnu relevantnú argumentáciu, ktorá by spochybnila závery súdu prvej inštancie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamietne. Dovolať dôvod žalovaný vymedzil nesprávnym právnym posúdením veci v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vadou podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Odvolací súd podľa dovolateľa nesprávne právne posúdil právnú otázku, čo je potrebné rozumiť pod prevádzkou podniku počas konkurzu, keď neaplikoval § 88 ZKR, ale aplikoval § 5 OBZ. Žalovaný je toho názoru, že pokiaľ mal v konkurze pri výkone funkcie prevádzkovať podnik úpadcu, tak iba za naplnenia podmienok podľa § 88 ZKR, § 18 a § 43 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pojem prevádzka podľa dovolateľa zahŕňa činnosť vo forme reálneho a cieľového využívania, t. j. prevádzkovania statických zložiek podniku. Samotná existencia statických zložiek podniku nie je ich prevádzkou. Pracovné pomery zamestnancov, ktorých nároky sú predmetom žaloby, skončili ešte pred prvou schôdzou veriteľov, ktorá by mohla uložiť záväzný pokyn na speňaženie, preto pohľadávky ani nemôžu mať súvis so speňažovaním konkurznej podstaty. Podľa dovolateľa nie je možné dospieť k záveru, že pracovnoprávne nároky sú pohľadávkami proti podstate aj vtedy, ak zamestnancom nie je pridelená správcom žiadna práca. Pasívna participácia zamestnancov nestačí, ale vyžaduje sa aktívne konanie správcu, ktoré v tomto prípade absentovalo. Dovolať poukázal na rozsudok najvyššieho súdu z 24. augusta 2015 sp. zn. 10Sžso/27/2015.

3.2. Dovolať ďalej vymedzil prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ktorému obsahovo zodpovedá aktuálne znenie § 420 písm. f) CSP. Žalobca mal v konaní podľa žalovaného procesnú povinnosť preukázať prevádzku podniku úpadcu počas konkurzu podľa § 88 ZKR a pridelenie práce dotknutým zamestnancom. Z toho, že výpovedné doby plynuli po vyhlásení konkurzu, nevyplýva, že správca prevádzkoval podnik úpadcu počas konkurzu. Súd prvej inštancie sa podľa dovolateľa nevysporiadal s námietkou nezákonnosti žalobcom získaného dôkazu evidencie pracovného času dotknutých zamestnancov. Z vykonaných dôkazov zároveň nevyplýva, že by v rozhodnom období reálnu prácu vykonávalo 22 zamestnancov úpadcu. Naproti tomu žalovaný preukázal, že podnik úpadcu počas konkurzu neprevádzkoval. Prevádzku ukončil úpadca ešte pred konkurzom. Správca preto už nemusel vykonávať žiadne úkony smerujúce k ukončeniu podnikania. Odvolací súd označil prekážku prevádzkovania podniku spočívajúcu v insolvenčii úpadcu za irelevantnú, avšak bez relevantného odôvodnenia, čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti. Nepreskúmateľnosť vidí dovolateľ aj v právnom posúdení veci, keď odvolací súd nezdôvodnil prečo aplikoval § 5 OBZ namiesto § 88 ZKR.

4. K dovolaniu žalovaného doručil súdu vyjadrenie žalobca. Podľa žalobcu odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie poskytol jasné, zrozumiteľné a podrobné odpovede ku všetkým skutkovým a právnym tvrdeniam oboch sporových strán. Žalovaný v dovolaní neuvádza žiadne nové právne skutočnosti, ktorými by sa súdy nižšej inštancie nezaoberali. Žalobca zároveň poukázal na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu prijaté v obdobných veciach, a to rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/33/2020, 3Obdo/1/2020, 3Obdo/9/2017, 1Sžso/37/2014 a 1Obdo/57/2020 a uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 464/2020 a II. ÚS 51/2014. Dovolaciemu súdu žalobca navrhuje dovolanie žalovaného odmietnuť, prípadne zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu, splňajúca podmienku v zmysle § 429 ods. 2 písm. a) CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

6. Žalovaný v dovolaní namieta nesprávne právne posúdenie vymedzenej právnej otázky a procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Podľa žalovaného odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku prevádzky podniku a vecného súvisu žalobcových pohľadávok s prevádzkou podniku po vyhlásení konkurzu a aplikáciu § 88 ZKR na posudzovaný spor, keď podnik úpadcu správca po vyhlásení konkurzu neprevádzkoval, a to vzhľadom na skutočnosť, že úpadca vykonával činnosť cestovnej kancelárie a v dôsledku insolventie ani ďalšie zájazdy po vyhlásení konkurzu predávať nemohol. Odvolací súd sa súčasne s týmito podstatnými okolnosťami podľa dovolateľa nevysporiadal, v čom vidí namietanú vadu známosti, spočívajúcu v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia.

7. Vo vzťahu k právnej otázke namietanej dovolateľom najvyšší súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 27. septembra 2017 sp. zn. 3Obdo/9/2017, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) č. 9/2018 pod R 94/2018. Najvyšší súd v uvedenom uznesení poukázal na rozsudok najvyššieho súdu z 27. októbra 2015 sp. zn. 1Sžo/37/2014, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že pohľadávky na poistnom za obdobie po vyhlásení konkurzu vyplácané za zamestnancov, ktorým plynula výpovedná doba, je potrebné považovať za pohľadávky proti podstate, pričom je irelevantná skutočnosť, či im bola pridelená práca. Najvyšší súd súčasne poukázal na skutočnosť, že samotné rozhodnutie správcu ako zamestnávateľa vo vzťahu k zamestnancom úpadcu, ktorým plynie výpovedná doba, neprideľovať im prácu, predstavuje prekážku v práci na strane zamestnávateľa v zmysle zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, ktorá nemá vplyv na trvanie pracovného pomeru zamestnancov úpadcu a ani na jeho povinnosť platiť poistné na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu. Rovnako nebolo možné podľa najvyššieho súdu uvedenú prekážku v práci na strane zamestnávateľa stotožňovať s tým, že nedochádza k prevádzkovaniu podniku počas konkurzu. Už v predchádzajúcom rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžo/37/2014 najvyšší súd konštatoval, že pojem „ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu“, je potrebné vykladať v zmysle definície podniku uvedenej v ustanovení § 5 OBZ, čím sa najvyšší súd stotožnil aj v rozhodnutí sp. zn. 3Obdo/9/2017.

8. Právna veta publikovaná v Zbierke k R 94/2018 znie: „pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a preto predstavujú pohľadávky proti všeobecnej podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení zmien a doplnkov. Platí to aj v prípade, ak zamestnancom úpadcu správca konkurznej podstaty po vyhlásení konkurzu neprideľoval žiadnu prácu a tiež, ak správca ukončil so zamestnancami úpadcu pracovný pomer a plynie im výpovedná doba.“

9. Dovolací súd poukazuje na ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, a to uznesenie z 25. februára 2021 sp. zn. 2Obdo/33/2020, uznesenie najvyššieho súdu z 30. apríla 2019 sp. zn. 5Obdo/65/2018, uznesenie najvyššieho súdu z 25. februára 2020 sp. zn. 3Obdo/1/2020, uznesenie najvyššieho súdu z 27. apríla 2021 sp. zn. 4Obdo/70/2020, uznesenie najvyššieho súdu z 26. apríla 2023 sp. zn. 4Obdo/24/2022 a uznesenie najvyššieho súdu z 20. marca 2024 sp. zn. 5ObdoK/1/2023, v ktorých najvyšší súd opakovane aplikoval právny záver vyslovený v R 94/2018. Právna otázka dovolateľa týkajúca sa pojmu prevádzkovania podniku úpadcu tak už v čase podania dovolania žalovaným bola stabilne zodpovedaná v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu a najvyšší súd nevidí žiaden dôvod na odklon od konštantnej judikatúry dovolacieho súdu.

10. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 22. októbra 2020 sp. zn. II. ÚS 464/2020, v ktorom ústavný súd posúdil ako ústavne akceptovateľný záver krajského súdu, že úpadca tým, že zamestnával zamestnancov aj po vyhlásení konkurzu, teda disponoval osobnostnou zložkou podnikania, hoc týmto zamestnancom neprideľoval

prácu, prevádzkoval podnik úpadcu po vyhlásení konkurzu. Ústavný súd sa v predmetom rozhodnutí zaoberal aj aplikáciou § 88 ZKR namietanou dovolateľom, pričom uviedol, že samotná skutočnosť, že v prípade sťažovateľky neboli splnené podmienky na prevádzkovanie podniku úpadcu po vyhlásení konkurzu, automaticky neznamená, že prevádzkovanie podniku sa zo zákona zastavuje. ... S poukazom na uvedené tak záver krajského súdu o tom, že sťažovateľka prevádzkuje podnik po vyhlásení konkurzu aj napriek tomu, že k jeho prevádzke nie sú splnené zákonom stanovené podmienky, neznamená, že právny záver súdu je v rozpore so znením § 88 ZKR.

11. Žalovaný v dovolaní poukázal na rozsudok najvyššieho súdu z 24. augusta 2016 sp. zn. 10Sžso/27/2015. Uvedené rozhodnutie bolo vydané najvyšším súdom ako súdom odvolacím, nejde preto o rozhodnutie dovolacieho súdu pre účely posudzovania prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Najvyšší súd súčasne po prijatí uvedeného rozhodnutia ako dovolací súd prijal viaceré rozhodnutia (uvedené v odseku 9. odôvodnenia tohto rozhodnutia), vrátane rozhodnutia publikovaného v Zbierke (R 94/2018), ktorých závery predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v predmetnej právnej otázke.

12. Najvyšší súd z uvedených dôvodov konštatuje, že právna otázka vymedzená dovolateľom už bola na úrovni najvyššieho súdu opakovane riešená, pričom odvolací súd sa v dovolateľom napadnutom rozhodnutí neodklonil od tejto ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Na uvedené nemá žiaden vplyv argumentácia žalovaného týkajúca sa osobitnej povahy prevádzky úpadcu, ktorý bol cestovnou kanceláriou, keď právna úprava obsiahnutá v ZKR žiadnu osobitnú úpravu pri pohľadávkach proti podstate v prípade cestovných kancelárií neobsahuje a súčasne skutočné pridelovanie práce zamestnancom v rámci predmetu činnosti úpadcu sa ani nevyžadovalo (R 94/2018, II. ÚS 464/2020).

13. V časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci je preto potrebné dovolanie žalovaného odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP. Dovolaťom namietaná právna otázka bola podstatná pre rozhodnutia odvolacieho súdu, avšak nemožno dospieť k záveru, že by bol naplnený niektorý z dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP.

14. Žalovaným namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorá má napĺňať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, sa rovnako týka otázky prevádzkovania podniku úpadcu počas konkurzu. Žalobca podľa dovolateľa neunesol dôkazné bremeno, že žalovaný prevádzkoval podnik úpadcu počas konkurzu, odvolací súd sa nevysporiadal s nezákonne získanými dôkazmi evidencie pracovného času zamestnancov úpadcu a zároveň odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd považoval za irelevantnú prekážku prevádzkovania podniku úpadcu v insolvenčii, je podľa dovolateľa bez relevantného odôvodnenia.

15. Nedostatočná kvalita súdneho rozhodnutia, ktorého odôvodnenie nezodpovedá procesným požiadavkám práva na spravodlivý proces, môže byť predmetom dovolacieho prieskumu v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (m. m. IV. ÚS 154/2020, IV. ÚS 447/2020, I. ÚS 570/2020). Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sporovej strany nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sporovej strany adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. III. ÚS 402/08, IV. ÚS 279/2018). Odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu je pritom potrebné posudzovať spoločne, pretože tvoria jeden celok (porovnaj II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

16. Najvyšší súd konštatuje, že dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti nezistil. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a súčasne adresne reagoval na odvolacie námietky žalovaného v odsekoch 31. až 33. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Vzhľadom na rozsiahle a podrobné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj na stabilizovaný právny názor dovolacieho súdu, na ktorý poukázal v odôvodnení rozhodnutia už súd prvej inštancie, nebolo podľa najvyššieho súdu potrebné opakovať dôvody už uvádzané súdom prvej inštancie. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že

súd prvej inštalácie neprehliadol osobitné podmienky na prevádzku podniku úpadcu ako cestovnej kancelárie, keď jednoznačne konštatoval, že táto skutočnosť je bez právneho významu, keďže ZKR nepriznáva cestovnej kancelárii špecifické postavenie pre účely posudzovania pohľadávok proti podstate a súčasne prevádzka podniku je širší pojem ako prevádzka cestovnej kancelárie. S uvedeným záverom sa stotožňuje aj dovolací súd. Najvyšší súd súčasne dopĺňa, že dovolacie námietky týkajúce sa vykonaného dokazovania ohľadom zamestnancov úpadcu sú bez právneho významu, keď skutočné pridelenie práce zamestnancom nebolo v konaní v zmysle záverov najvyššieho súdu prijatých v R 94/2018 ani podstatné. Skutočnosť, či boli zamestnancom dané výpovede pred vyhlásením konkurzu a následne po vyhlásení konkurzu plynula zamestnancom už len výpovedná doba, je rovnako bez právneho významu, keď podstatným je v zmysle už citovaných záverov najvyššieho súdu trvanie pracovnoprávneho vzťahu a vznik pohľadávok na sociálnom poistení alebo vyplatenie dávok garančného poistenia po vyhlásení konkurzu, bez ohľadu na prípadné prekážky na strane zamestnávateľa, ktoré pridelenie práce znemožňovali.

17. Odvolací súd (spoločne so súdom prvej inštalácie) poskytnutým odôvodnením rozhodnutia pokryl všetky podstatné skutkové a právne otázky, ktoré v konaní vznikli, neodoprel žalobcovi odpovede na jeho námietky a rešpektoval pri tom ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je logicky kompaktné a postačujúce. Najvyšší súd preto nedospel k záveru o naplnení dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

18. Vzhľadom na prijaté závery o nenaplnení dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a ani podľa § 421 ods. 1 CSP, najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

19. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.